

103/2006

Addojuvvon Helssegis guovvamánu 9 beaivve 2006

Stáhtaráđi ásašus

nuoraidbarggus ja -politihkas

Stáhtaráđi mearrádusa mielde, mii lea dahkkon oahpahasministeriija áššemeannudeamis, ásašuvvo ođđajagemánu 27 beaivve 2006 addojuvvon nuoraidlága (72/2006) vuođu:

1 kápihtal

Stáhta nuoraidbargu ja -politihkka

1 §

Nuoraidpolitihka ovddidanprográmma

Nuoraidlága (72/2006) 4 §:s dárkkuhuvvon nuoraidpolitihka ovddidanprográmma válmmaštallo oahpahasministeriijas ovttasbarggus sosiála- ja dearvvasvuohtaministeriijain, bargoministeriijain, birasministeriijain ja lassin dárbbu mielde maiddá nuoraid dáfus eará dehalaš ministeriijaiguin. Ovddidanprográmma sisttis doallá riikkaviidosaš nuoraidpolitihkalaš ulbmiliid ja maiddá leanaid ja gielddaid nuoraidpolitihkalaš prográmmabarggu linjjáid, mat laktásit nuoraid oahpahussii, barggolašvuhtii, áigáibohtui, dearvvasvuhtii, aktiivvalaš riikkavulošvuhtii ja sosiálalaš nannemii, ássamii, fitnodatdoibmii, vearjogeatnegasvuhtii ja siviilabálvalussii ja maiddá mánáid ja nuoraid guoski eará áigeguovdilis áššiide. Prográmmas oaidninvuogit, mat laktásit mánáide, válđojit vuhtii erenomážit mánáid bajásšaddama dáfus.

Oahpahasministeriija ásaša dárbbu mielde bargojoavkku prográmma válmmaštallama ja goziheami várás.

2 §

Stáhta nuoraidáššiid ráđđádallangoddi

Stáhta nuoraidáššiid ráđđádallangottis lea ságajodiheaddji, guokte várreságajodiheaddji ja eanemustá 15 eará lahtu. Stáhtaráđđi bovde doaibmagotti lahttun nuoraid bajásšaddan- ja eallindiliid dovdi olbmuid. Ráđđádallangotti lahtut galget leat riikkaviidosaš nuoraidservviid ja nuoraidbarggu bargi servviid evttohan olbmot.

Ráđđádallangotti doaibmabadjji lea njeallje jagi. Ráđđádallangoddi ásašuvvo riikkabeivviid válgabajiid vástideadjjin, guđa mánotbaji siste válgabaji álggus ja dan doaibmabadjji joatkašuvvá, dassážiigo čuovvovaš ráđđádallangoddi lea ásašuvvon.

Ráđđádallangoddi lea mearridanválddálaš, go čoahkkima ságajodiheaddji ja uhcimustá bealli eará lahtuin leat báikki alde.

Ráđđádallangottis lea válđočálli, gean oahpahusministeriija váldá ja gean doaibmabadji lea eanemustá njeallje jagi. Lassin ráđđádallangottis sáhtá leat eará bargoveahka. Ráđđádallangotti doaimmahatbarggut dikšojit oahpahusministeriijas.

Čoahkkinbálkkáin, mat máksojit ráđđádallangotti ságajodiheaddjái ja eará lahtuide, čállái ja áššedovdiide, mearrida oahpahusministeriija.

3 §

Árvvoštallan- ja doarjjadoaibmagoddi

Árvvoštallan- ja doarjjadoaibmagottis lea ságajodiheaddji, várreságajodiheaddji ja eanemustá čieža eará lahtu. Stáhtaráđđi bovde doaibmagotti lahttun nuoraiddoaimma dovdi olbmuid das maŋŋá go lea gullan riikkaviidosas nuoraidservviid.

Doaibmagotti doaibmabadji lea njeallje jagi. Doaibmagoddi ásahuvvo riikkabeivviid válgabajiid vástideaddjin, guđa mánotbaji siste válgabaji álggus ja dan doaibmabadji joatkašuvvá, dassážiigo čuovvovaš doaibmagoddi lea ásahuvvon.

Doaibmagoddi lea mearridanválddálaš, go čoahkkima ságajodiheaddji ja uhcimustá bealli eará lahtuin leat báikki alde.

Doaibmagottis lea válđočálli, gean oahpahusministeriija váldá ja gean doaibmabadji lea eanemustá njeallje jagi. Lassin doaibmagottis sáhtá leat eará bargoveahka. Doaibmagotti doaimmahatbarggut dikšojit oahpahusministeriijas.

Čoahkkinbálkkáin, mat máksojit doaibmagotti ságajodiheaddjái ja eará lahtuide, čállái ja áššedovdiide, mearrida oahpahusministeriija.

2 kápihtal

Stáhtaruhtadeapmi

4 §

Stáhtadoarjagii voigadahtton nuoraidsearvvit ja nuoraidbarggu bálvalussearvvit

Oahpahusministeriija dohkkeha ohcamuša vuodul searvvi nuoraidlága 10 § 1 momanttas dárkkuhuvvon dorjojuvvon riikkaviidosas nuoraidsearvin dahje riikkaviidosas nuoraidbarggu bálvalussearvin. Ohcamušas galgá ovdanbuktit oahpahusministeriijai čilgehusa searvvi organisašuvnnas, lahtuin, doaimmas ja ekonomiijas.

Riikkaviidosas nuoraidsearvin sáhtá dohkkehit searvvi, mas leat uhcimustá 1 000 olmmošlahtu ja man olleslahttomearis uhcimustá guokte goalmamátoasi leat vuollái 29-jahkásaččat dahje man biireservviid dahje báikkálašservviid oktiirehkenaston olmmošlahttomearri lea uhcimustá 1 000 ja man olleslahttomearis uhcimustá guokte goalmamátoasi leat vuollái 29-jahkásaččat. Searvvi dohkkehettiin galgá válđit vuhtii dan bargan nuoraidbarggu, doaibmaguovllu ja lahttomeari ja maiddá dan, mo searvvis ollašuvvá nuoraid oassálastin mearrádusbargamii.

Oahpahusministeriija doallá logahallama dorjojuvvon servviin.

Ovdalis 2 momeanttas máinnašuvvon dohkkehanvuodustusain sáhttá spiehkkasit gielalaš dahje eará vehádaga gaskavuodas dahje doaibmasuorggis riikkaviidosas ovddasteaddjin gehččon searvvi oasil.

5 §

Doarjagiid miediheapmi

Nuoraidlága 10 § 1 momeanttas dárkkuhuvvon riikkaviidosas nuoraidservviide ja riikkaviidosas nuoraidbarggu bálvalusservviide miedihevvo almmolašdoarjja bohtosiid vuodul searvvi doaibmaplána ja bušeahta vuodul.

6 §

Boadusvuoddu

Boadusvuodustusat árvoštallojit plánejuvvon ja ollašuttton doaimma vuodul.

Doaimma kvalitehta árvoštallo gudege searvvi ásahan ulbmiliid ja daid ollašuvvama ektui. Doaimma viidodaga árvoštaldettiin váldojit vuhtii searvvi nuoraid mearri, geat leat mielde fásta doaimmas, ja maiddái doaimma váikkuhus ja guovllu viidodat. Ekonomalašvuoda árvoštaldettiin giddejuvvo fuopmášupmi searvvi iežas doaimma gánnáheapmái, hálldahusa goluid oassái ollesgoluin ja maiddái doaimma ávkkálašvuhtii. Doarjaga dárbbu vihkkehaladettiin váldojit vuhtii searvvi ekonomalaš dilli, eará almmolaš doarjagat ja várit, mat leat geavaheamis aitosaš doibmii.

Áigeguovdilis servodatmearkašumi árvoštaldettiin váldojit vuhtii searvvi aktiivvalašvuolta nu servodatášiin go maiddái nuoraid sosiálalaš nannemis.

Doarjaga miediheamis riikkaviidosas nuoraidservviid biireservviide ja nuoraidlága 11 §:s dárkkuhuvvon nuoraidbarggu bargi servviide čuvvojuvvo heivvolaš osiin, mii 1—3 momeanttas ásahuvvo.

7 §

Rávvgat dohkálaš goluin

Oahpahasministeriija addá dorjojuvvon riikkaviidosas nuoraidservviide ja riikkaviidosas nuoraidbarggu bargi servviide jahkásaččat mearreruđaid ohcanláhkai almmuheami oktavuodas rávvagiid goluin, mat dohkkehuvvojit stáhtadoarjagii.

8 §

Riikkaviidosas nuoraidguovddážiid dohkkeheapmi dorjojuvvon guovddážin

Riikkaviidosas nuoraidguovddážin dárkkuhuvvojit dat gielddaid, gieldaovttastumiid, nuoraidservviid, nuoraidbarggu bargi servviid, nuoraidbarggu bálvalusservviid ja eará servosiid oamastan guovddážat, maid oahpahasministeriija dohkkeha dorjojuvvon guovddážin.

Dohkkeheami eaktun lea, ahte:

1) guovddáš lea doaibmalanjaid ja rusttegiid dáfus guovllulaš, riikkaviidosas ja riikkaidgaskasaš doibmii heivvolaš;

2) guovddáža hálddahus ja ekonomii ja leat lágidevvo nu, ahte nuoraidlága 12 § 2 momanttas dárkkuhuvvon eavttut ollašuvvet;

3) guovddáš bálvala ovdasajis guovllulaš, riikkaviidosas ja riikkaidgaskasaš nuoraiddoaimma, leaira- ja luondoskuvlodoaimma ja maiddá nuoraid aktiivvulaš riikkavulošvuoda ja sosiálalaš nannema ovddideaddji doaimma;

4) guovddáš doaimmá dárbbu mielde nuoraidbarggu ovddidanguovddážin ja gielddaid nuoraidbarggu guovllulaš bálvalanguovddážin ja maiddá addá dárbbu mielde nuoraidbarggu joatka- ja dievasmahttinskuvlema;

5) guovddážis lea dorvvolašvuohtaplána.

9 §

Doaimbandoarjaga miediheapmi nuoraidguovddáži

Guovddážiid doaimbandoarjaga miedihuvvojit 8 § 1 momanttas dárkkuhuvvon geavahussii. Guovddáža doaimmas váldooassi galgá leat nuoraidgeavahus ulbmilin uhcimustá guokte goalmátoasi guovddáža geavahusas. Doaimbandoarjaga ii oáččo geavahit eará doaimma goluide.

Nuoraidgeavahusa viidodat árvvoštallo 8 § 2 momantta 1—4 čuoggás dárkkuhuvvon geavahusain ja buvttadanguolun. Lassin váldojit vuhtii guovddáža plánejuvvo doaimma mánggabealatvuohta, kvalitehta ja ulbmildidolašvuohta, sierramáhttin ja guovddáža geavahandássi ja nuoraidgeavahusa oassi dan doaimmas.

Huksendoarjagiid sáhttá miedihit guovddážiid skáhppomis, huksemis, vuoddivvumis ja rustemis bohtán goluide.

3 kápihtal

Fápmuiboahhtin- ja sirddanjuolggadusat

10 §

Fápmuiboahhtin

Dát ášahus bohtá fápmui njukčamánu 1 beaivve 2006. Ášahusa 4 ja 5 § bohtet goittotge fápmui oddajagemánu 1 beaivve 2007.

Dáinna ášahusain gomihuvvo nuoraidbarggus borgemánu 22 beaivve 2002 addojuvvo stáhtaráđi ášahus (729/2002).

Ovdal ášahusa fápmuiboahhtima sáhttá álgit ášahusa ollašuhttima gáibidan doaimbabiđuide.

11 §

Nuoraidpolitihka ovddidanprográmma dohkkeheapmi vuosttas háve

Stáhtaráđdi dohkkeha nuoraidpolitihka ovddidanprográmma vuosttas háve jagi 2007 áigge.

Helssegis guovvamánu 9 beaivve 2006

Kulturministtar
Tanja Karpela

Ráddehusráddi
Sari Korpimies